

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XVII. De propagatione ipsius Ordinis Canonici per D. Augustinum reformati, per alias Ciuitates, & loca on Prouincia Romana constituta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

degentibus concessit Anastasius IV. ex eodem privilegio Gregorij IX. in quo hac specialiter habetur: *ex dono etiam beata memoria Anastasij Papa Ecclesiam sancti Gregorij in Martis, in qua ipsa sita est, & cum omnibus ad eandem pertinentibus.*

Octava S. Mariz de Pace, quam Sixtus IV. à se edificatam nostris Canonicis à Populo Romano ex Ecclesia Lateranen. vi pulsus, tempore Sedis vacantis, tribuit, confirmans nobis titulum, & omnia privilegia Ecclesie, & Congregationis antiquae Lateranensis, ac si non etiam illius canonici, ac de gremio illius Capituli actu essentus.

Nona, S. Petri ad Vincula, cuius meminit Volaterranus lib. 21. Antropologiae, quam Canonici Regularibus Congregationis S. Salvatoris de Bononia nuncupatis concessit Innocentius Octavus, anno 1486. die 9. Augusti. Erat tamen ab antiquo tempore Conventus Canoniorum.

Decima, Ecclesia S. Laurentij extra muros eidem congregationi unita per Iulium Secundum 7 Idus Nouembris anno 1511.

Vndecima, S. Agnetis via Nomentana eidem congregationi unita, siue potius Ecclesia, & monasterio S. Petri ab eodem Innocentio VIII. anno 1489. Idibus Augusti.

Duodecima quoque recenseri potest Ecclesia S. Mariz in Vialata, quia cum sit Collegiata, & teneat dignitatem Prioris, quae est prima dignitas illius Ecclesiae, argumentum evidens est, illam ante fuisse Regularem: sed postea ex Regulari effectam secularem, sicut aliae innumerae, retenta dignitate Prioris.

Decima tertia etiam numerari potest Ecclesia S. Mariz trans Tiberim, quae olim tenuisse Canonicos Regulares testatur Anastasius Bibliotecarius in Gregorio IV. quamvis appellet eos monachos canonicos, dicens illum Pontificem in dicta Ecclesia constituisse monachos canonicos.

Decima quarta fuit Ecclesia collegiata sanctorum Sergij, & Bacchi, quemadmodum constat ex privilegio Innocentij III. Romano Archiepiscopo, & clericis eiusdem Ecclesiae concessio anno 1199. quod habetur in 2. lib. Epistolae dicti Innocentij pag. 335.

Decima quinta, S. Triphonis Cardinalaris, cuius fuit canonicus S. Clemens Doctor. Ioanica de Nigraalle in Catalogo sanctorum Ordinis canonici, quae Ecclesia post templum S. Augustini edificata illi est unita, & titulus Cardinalaris ex Ecclesia S. Triphonis ad Ecclesiam S. Augustini translata.

Decima sexta S. Georgij in Velabro, quae est titulus Diaconae Cardinalaris. In hac manserunt septem Canonici sub Priore vsque ad Pauli V. tempora, qui eisdem canonicos ad aedem S. Mariz Maioris translatos, in Sacello B. Virginis à se magnificentissime constructo, & ornato locavit. Porro dictam Ecclesiam fuisse Canonicorum Regularium monstat dignitas Prioris, quae non nisi ex Regularibus ad seculares est profecta. Vide inscriptionem quae est in fronte ipsius Ecclesiae, sicut licet in perisilio porticus illius.

Alia insuper erant Canonicorum Regularium Ecclesiae in eadem Urbe, quae vel quod conventuales non essent, vel alijs Ecclesijs essent unitae, in obliuionem meruit, de quarum nonnullis dicemus libro sequenti de Congregatione Lateranensi.

CAPVT DECIMVM SEPTIMVM.

De propagatione eiusdem Ordinis per B. Augustinum reformati in alijs Ciuitatibus, & Ecclesijs per Italiam constitutis.

Xinde ab ipsa Lateranensi Basilica tanquam à capite coepit statim haec sancta institutio clericorum canonicorum per B. Augustinum reformati, & per Gelasium eius discipulum ad Urbem Romanam cuncta per alias Ecclesias Urbis & Orbis mirum in modum dilatari, & propagari, de quibus consequenter dicturi à Prouincia Romana inchoabimus, in qua sequentes Ecclesiae, quae olim erant Canonicorum Regularium, reperuntur, & in primis

Ecclesia Velerentis. Hanc ab institutione regularem extitisse, colligitur ex Beato Petro Damiano libro tertio Epistola decima, ad Archiepiscopum in principio, qui illam ad primarium regularem vite institutum penè collapsam instaurauit: Quis, inquit, non sanctam mentem tuam venerabilem Pater. pra. ipse de hominum salute gaudere alio

ut cum animarum te contingit audire profectum, velat ad dulcissimum aggliscam, ac delectum adunum. Responsum de Canonico nostro sancta videlicet Velerentis Ecclesia, quia qui cum multis laboribus nostris, atque sudoribus incorrigibiles videbantur, iam per diuinam gratiam resipiscunt, & per canonica regule tramitem non solum coacti, sed gaudentes incedunt. Vnusquisque praeter eorum quadragesimali tempore quatuor psalterium complet, tribus per hebdomadam diebus somnes vno, & pulmento communiter abstinere stantium, illius aduersationis videntur habere seruire, ut per totam Quadragesimam, quae est ante Pascha, & illam quae Natiuitatem Domini nostri Iesu Christi consecutam dicitur antecedit, tribus in hebdomada diebus vnusquisque in capitulo se oram fratrum exuat, & propria peccata confessio, dux corrigiarum seculi perferat desipiamus. Hae illae.

In Diocesi Anagnina illustris Abbatia sanctae Mariz de Gloria à fundatione est Canonicorum Regularium, quae modo est vnica Ecclesia Lateranensi ex epistola Innocentij Terrij N. Pri-

... de qua vide libro tertio capite trigesimo. vide de Prioratu S. Mariz de Balnearia, qui tunc monasterium dicitur Abbatie & de illius vniione Lateranensi fulior sermo habetur. In anno Sabiniensis Abbatia sancti Petri de Albano, tunc monasterium cum Ecclesia diruta, abbas clericis secularibus commendata, sed ab anno tunc monasterij Ordinis S. Patris Augustini.

Ecclesia quoque S. Mariz de Falcata, siue Tifoliana est regularis ex privilegio Gregorij Noni concessis Pisci, & Canonici Lateranensi. Dato quatuordecimo Kalendas, argo supereminuit. Dato tunc nono Februarij 1177.

In Diocesi Tuscanana monasterij S. Mariz de Capra Ferrata à fundatione est Ordinis Canoniorum Regularium Dno Augustino ex libro tatarum Camer. ap. Apostolicae licet modo sit commendatum, sed illius amplissimi reditus teneantur ab iho Carilli, constitutus ibidem quibusdam monachis Ouelinis D. Basilij ad diuina officia & eadem.

In eadem Diocesi Monasterium S. Syluestri Martini compertum de quo vide lib. 3. ca. 25. Ecclesia in castro Castro, quod dicebatur Sancti Michaelis sancti Luciae, sancti Petri, sancti Martini, & sancti Pancratij, omnes erant Canonici Regularium Later. ex eodem privilegio Gregorij Noni.

Ecclesiae omnes Valli Montonis cum ipso dicitur eisdem Canonice spectabant ex eodem privilegio.

In Ecclesia omnes existentes in Castris Castri Montanis, & Carpincti ex eodem privilegio.

In Ecclesia S. Joannis in Paterno, ex eodem privilegio.

In Diocesi Viterbana monasterij S. Joannis Evangelistae ab antiquo tempore erat Canonicorum Regularium. Verum successit temporis diuicias Canonici desertum mansit tandem sub Clemente VI. vniuerum fuit congregationi S. Salvatoris de Bononia circa annum 1498. veteres illi Ecclesiae Canonici Violentis indumentis veteribus sicut traxerunt. sicut etiam nonnulli in Calabriae omne videntur, inter quos sunt illi sancti Abbatij Diocesis Cameracensis.

In Diocesi Sorocensi monasterium vetustissimum S. Martini Canoniorum Regularium quod erat in Canonicis desitutum, illius bona unita Lateranensi Episcopali ex lib. taxarum Cameracensis.

In Diocesi Spoletana Ecclesiam Narniensem ab antiquo tempore fuisse Regularem testatur. Io. de S. Gerardo in Catal. Ecclesiarum Regularium Italiae collectionem. In eadem Diocesi Narnensi Ecclesia sancti Nicolai de Capite Montis, quae est tunc abbas Canoniorum Regularium fuisse profecta ex epistola Innocentij Terrij N. Pri-

transit, de qua vide libro tertio capite trigesimo, ubi de Prioratu S. Marie de Balnearia, qui erat membrum dictæ Abbatiæ & de illius vniõne ad monasterio Lateranensi fufior sermo habetur.

In agro Sabinenfi Abbatia sancti Petri de Alcano nunc monasterium cum Ecclesia dirutum, bona clericis secularibus commendata, sed sub titulo tamen monasterij Ordinis S. Patris Augustini.

Ecclesia quoque S. Marie de Frascati, siue Tuscolana erat regularis ex priuilegio Gregorij Noni concessio Priori, & Canonicis Lateranen. quod incipit: *implanti, atque superuenienti.* Dato tertio nonis Februarij 1227.

In Dicecesi Tuscolana monasteriũ S. Marie de Cruxa Ferrata à fundatione est Ordinis Canonico-regularium Dno Augustino ex libro tatarum Camere Apostolicæ, licet modo sit commendatum. Illius amplissimi redditus tenebantur ab vno Cardinali, constitutus ibidem quibusdam monachis Ordinis D. Basilij ad diuina officia celebranda.

In eadem Dicecesi Monasterium S. Syluestri Monticompatum de quo vide lib. 3. ca. 25.

Ecclesia existentes in Castro, quod dicebatur Petula videlicet sanctæ Lucie, sancti Petri, sancti Vincentii, & sancti Panerati, omnes erant Canonico-regularium Lateran. ex eodem priuilegio Gregorij Noni.

Ecclesie omnes Vallis Montonis cum ipso Castro ad eandem Canonicam spectabant ex eodem priuilegio.

Item Ecclesie omnes existentes in Castris Cellum, Metalanti, & Carpineti ex eodem priuilegio.

Item Ecclesia S. Iohannis in Paterno, ex eodem priuilegio.

In Dicecesi Vrbevetana monasteriũ S. Iohannis Fezagel. sic ab antiquo tempore erat Canonico-regularium. Verum successu temporis diu erant Canonici destitutum mansit tandem sub Alexandro VI. vniũm fuit congregationi S. Salutaris de Bononia circa annum 1498. veteres illius Ecclesie Canonici Violaceis indumentis utebantur sub tunica linea, sicut etiam nonnulli in Gallobelgica nunc videntur, inter quos sunt illi sancti Atheri Dicecesis Cameracensis.

In Ciuitate Soanenfi monasterium vetustissimum S. Marini erat Canonico-regularium, quod cum esset Canonicis destitutum, illius bona vnita sunt mensæ Episcopali ex lib. taxarum Camere Apostolicæ.

In Ducatu Spoletano Ecclesiam Narniensem ab antiquo tempore fuisse Regularẽ testatur. Io. de Nitraille in Catal. Ecclesiarum Regulariũ in Italia existentium. In eadẽ Dicecesi Narniensi Ecclesia sancti Nicolai de Capite Montis, quæ est Prioratus, olim Canonico-regularium fuisse conuincitur ex epistola Innocentij Tertij N. Pri-

oridictæ Ecclesie directæ, quæ habetur in Libro Epistoliarum huius Pontificis pag. 167. in qua illi præcipit, vt de ipsa Ecclesia nulli alij excepto Romano Pontifici, cui erat immediatè subiecta respondere debeat. nunc est commendata.

In Dicecesi Interamnenfi Ecclesia S. Thomæ in ciuitate, à fundatione est Canonico-regularium antiquæ Congregationis Lateran. ex eodem priuilegio Gregorij IX. Item Ecclesia S. Marie in colle Scipij ex dicto priuilegio.

Ecclesiam Spoletanam à sua institutione, vel saltem à vetustissimo tempore Regularem fuisse conuincit dignitas Prioratus adhuc inter Canonicos eiusdem Ecclesie retenta. Sed quod omnem dubietatem eliminat, hoc ipsam indicat littera Innocentij III. directæ Priori, & Clericis S. Petri extra portam Spoletæ, quæ habentur libro 1. pag. 83. illa enim Ecclesia erat vetus Cathedralis Spoletana, ex qua Ecclesia cum dignitate Cathedralis intra urbem esset translata, Clerici nihilominus D. Petri sub Regulari disciplina vsq; ab Innocentio III. manserunt. Postea vero facti sunt ex Regularibus seculares.

In Ciuitate Spoletana est nunc monasterium Abbatiale S. Iuliani, siue S. Aniani, sub cuius regimine sunt duo monasteria sacrarum Virginum eiusdem Ordinis, nostræ Congregationis Lateran. de quibus dicemus in Congregatione Lateranensi. In eadem ciuitate Ecclesia vetustissima, & collegiata S. Gregorij ex antiqua traditione erat Regularis: licet illius Ecclesie monumenta videre hæcenus non potuerim. Priori dictæ Ecclesie S. Gregorij & Abbati S. Iuliani scribit Innocentius III. lib. 1. folio 283.

In eadem Dicecesi est monasterium S. Marie Lacrymarum Castrum Triuij nostræ Congregationis Lateran. sed & Ecclesiam S. Marie Castrum Ispelli Collegiatam Regularem extitisse indicat Prior, qui illius collegij est apud.

Ecclesia Amelienfis olim Regularis fuisse conuincitur ex picturis Canonico-regularium, qui nunc etiam in dicta Ecclesia picti cernuntur. Erant olim in Ciuitate Amelie duæ Ecclesie Canonico-regularium antiquæ Congregationis Lateran. videlicet sanctæ Romanæ, ac sancti Pauli ex suprascripto priuilegio Gregorij IX. sed modò Clerici secularibus sunt commendatæ.

In eodem Ducatu Spoletano alia plures erant Ecclesie eiusdem Ordinis ad Congregationem Lateran. spectantes, quas Gregorius IX. in dicto priuilegio recenset. Eas verò omittimus, quòd Collegiatæ non essent, sed vel parochiales, vel capellæ per Castra, & Villas sparsim existentes.

✠ (S) ✠
✠ (S) ✠ (S) ✠ (S) ✠
✠ (S) ✠